

121. JOHN G. WINANT KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(London, 1945. augusztus 25.)

Dear Count Károlyi:

Mrs Roosevelt has asked me to express to you and Countess Károlyi her thanks for the message of sympathy on the death of President Roosevelt which you sent her.¹ Mrs. Roosevelt deeply appreciated this kindness and wanted you to know how grateful she was for your thoughtfulness.

Sincerely

PIL 704. f. 81. ó. e. (eredeti)

*

Tisztelt Károlyi gróf:

Mrs. Roosevelt megkért, fejezzem ki köszönetét Önnek és Károlyi grófnőnek üzenetükért, melyben együttérzésüket nyilvánították neki Roosevelt elnök halála alkalmából. Mrs. Roosevelt nagyra értékeli kedvességüket, és tudatni kívánta Önökkel, milyen hálás volt figyelmükért.

¹ Mrs. Roosevelt megkésett köszönetét a londoni USA-követség közvetítette Károlyinak.

122. GIBÁRTI LAJOS KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(Párizs, 1945. augusztus 28.)

Dear Mr. President!

From messages of different London friends I have been informed that you were kind enough to use all your influence to help me to get freedom from General Franco's jails.¹ Having arrived in Paris I would like to express my heart-felt thanks and deep gratitude for your kindness and never failing solidarity.

While in Spain I have written you several times informing you of a Committee of the Hungarian residents in Spain which has placed itself under your leadership with the intention to help in the reconstruction of a new Democratic Hungary. Unfortunately we have never received any reply to those letters, although one has been forwarded by the British Embassy of Madrid and another by the Czechoslovakian Legation.

That Committee still exists in Madrid and rallied around itself the democratic elements of the Hungarian colony, preparing also a list of those who want to return in their homeland. I have put them in touch with the Paris Hungarian Center. (Mr. Bölöni.) The Hungarian Minister to Spain Mr. Ambró, although he resigned at the time of the invasion of Hungary by the Germans, did not want to cooperate with us, as he is antagonistic to a truly democratic platform. He will probably make common cause with some Horthytes and Kállay. His „First Councilor” Count Bethlen has been more sympathetic and wanted to discuss with us the possibility of his affiliation.

I hope to inform you fully whenever you will return to Paris. In the meantime permit me that I wish you good health and continued vigour for the sake of your great case and Hungary's future. Reiterating my deep gratitude I remain, dear Mr. President
very sincerely yours

PIL 704. f. 81. ó. e. (eredeti)

Kedves Elnök úr!

Különböző londoni barátaim értesítéseiből tudtam meg, hogy Ön volt szíves minden befolyását felhasználni, hogy segítsen engem kiszabadítani Franco tábornok börtönéből.¹ Párizsba érkezve szeretném kifejezni szívből jövő köszönetemet és mély hálámát az Ön jóságáért és állhatatos szolidaritásáért.

Spanyolországból már néhányszor írtam Önnek, informálva a Spanyolországban élő magyarok bizottságáról, amely az Ön mozgalmához csatlakozott azzal a szándékkal, hogy segítsen az új, demokratikus Magyarország újjáépítésében. Sajnos soha nem kaptunk választ ezekre a levelekre, noha egyiket a madridi brit követség továbbította, a másikat a cseh követség.

A bizottság még most is működik Madridban, és maga köré gyűjti a magyar kolónia demokratikus elemeit, külön listát készítve azokról, akik haza kívánnak térni. Kapcsolatba hoztam őket a párizsi magyar központtal (Mr. Bölöni). Mr. Ambró, a spanyolországi magyar követ, noha lemondott Magyarország német megszállása idején, nem kívánt velünk együttműködni, mivel nem fogad el egy igazán demokratikus platformot. Valószínűleg Kállayval és bizonyos horthystákkal fog majd össze. „Első tanácsosa”, Bethlen gróf inkább rokonszenvezett velünk és meg akarta tárgyalni csatlakozásának lehetőségét.

Remélem részletesen informálhatom, ha visszatér Párizsba. Addig is engedje meg, hogy jó egészséget kívánjak és energiát, tovább harcolni az Ön nagy ügyéért és Magyarország jövőjéért. Még egyszer kifejezést adva mély hálámnak, kedves Elnök Úr

¹ Károlyi Franco győzelme után, vagyis 1939 körül interveniált Gibárti érdekében, aki szabadulása után Spanyolországban élt, és az ottani magyarokból antifasiszta bizottságot alakított a háború végén, amikor ezt a Franco-rezsim már eltűrte. Említett üzenetei egy része eljutott Károlyihoz.

123. LÉVY BÉLA KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(London, 1945. augusztus 28.)

Igen tisztelt Elnök úr,

Nagybecsű levelének birtokában bátorkodom értesíteni, hogy ma végre alkalmam volt találkozni Mr. Ivor Montagu-val.¹ Ő közölte velem, hogy Mr. Pritt² egy hadbíróági tárgyalásra Kairóba repült és mintegy két hétig ott lesz elfoglalva. Elutazása előtt beszélt M-mel, és felkérte őt arra, hogy lépjen velem érintkezésbe a helyzet tisztázása céljából.

Sem Pritt, sem Montagu nem voltak tisztában azzal, hogy hol kellene az ügyet megfogni. Én kifejtettem ugyanazt, amit emlékiratomban megírtam, és amit most röviden megismételtek:

Minden eljárásnak bármely bíróság előtt is útját állja e percben a kir. Kúria jogerős ítélete. Bármennyire törvénytelen és jogtalan is valamely bírói ítélet, ha jogerőre emelkedett és perújításnak helye nincs, az ellen nem lehet semmit sem tenni. Hozzájárul ehhez az, hogy Elnök Úr a per tartama alatt és az ítélet meghozatalakor is magyar állampolgár volt. Ennélfogva az állandó nemzetközi bíróságnak sem volt az ügyben hatásköre.

Ellenben van mód reá, hogy ez az akadály elháríttassék, ha az Egyesült Nemzetek akarnak azokon segíteni, akik a múlt békeszerződés megkötése óta Magyarország jogtalan ténykedései következtében kárt szenvedtek. Nem kell ehhez más, mint a békeszerződés feltételeinek megfelelő megszerkesztése és annak az elvnek a beiktatása, hogy mindazok a személyek, akik a múlt háború befejezte és a küszöbön álló békeszerződés életbelépte közötti időben politikai magatartásuk miatt üldözésnek voltak kitéve akár